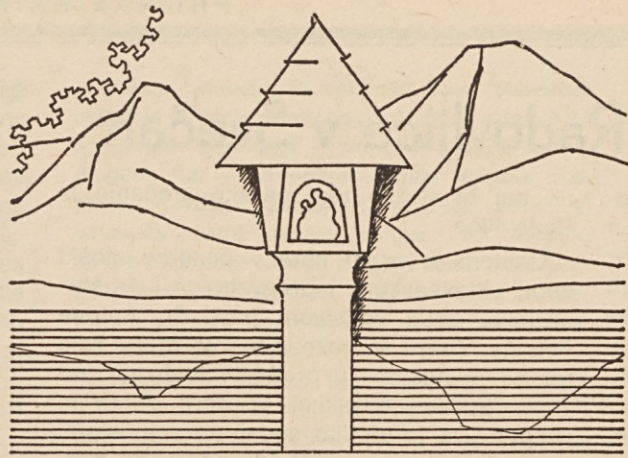

NAS TEDNIK

KULTURNO
POLITIČNO
GLASILO

Poštni urad: 9020 Celovec — Verlagspostamt: 9020 Klagenfurt

Izhaja v Celovcu — Erscheinungsort Klagenfurt P. b. b.

LETNIK XXIII. / ŠTEVILKA 53

CELOVEC, DNE 30. DECEMBRA 1971

CENA 2.50 ŠILINGA

Novi glavni tajnik OZN dr. Kurt Waldheim

Ves svet je pozdravil izvolitev dr. Waldheima. Glavna skupščina se je odpovedala pomenskemu glasovanju.

V sredo, dne 22. decembra 1971, zvečer, je glavna skupščina OZN potrdila sklep Varnostnega sveta, ki je dan poprej izvolil avstrijskega veleposlanika pri Organizaciji združenih narodov dr. Kurta Waldheima za četrtega glavnega tajnika OZN. Na predlog njegovega protikandidata, Argentinca Ortiza, se je glavna skupščina odpovedala pomenskemu glasovanju, in je potrdila Waldheima za novega glavnega tajnika svetovne organizacije soglasno s ploskanjem. Zaprisega in njegova zahvala sta bili deležni splošnega odobravanja navzočih predstavnikov 132 članic.

Takoj po odločitvi Varnostnega sveta je Waldheim v New Yorku izjavil, da je OZN primerna ustanova za ohranitev miru. Če Organizacija združenih narodov ne more priti do pozitivnih rezultatov, ne zadene nobena krivda svetovne organizacije, marveč le njene članice. Waldheim je nadalje dejal, da ima o opravljanju svoje službe kot glavni tajnik OZN čisto konkretne in jasne predstave. Glavni tajnik ima v mejah karte Organizacije združenih narodov veliko oblast in moč za ohranitev miru in varnosti na svetu. Waldheim je poudaril, da se bo potrudil po svojih močeh, da bi bil kos misli, ki mu jo nalaga tako važno mesto kot je glavni tajnik svetovne organizacije.

„Teško breme“

Imenovanje za glavnega tajnika je bilo prav na njegov 53. rojstni dan. K temu dogodku je dr. Waldheim pred žurnalisti izjavil: „To je bilo moje rojstno darilo, ki pa pomeni težko breme“. Novi glavni tajnik OZN se je zahvalil avstrijski vladi za njeno podporo, svojo izvolitev pa je imenoval kot „osebnostno izvolitev“, pri kateri je seveda igrala glavno vlogo trajna nevtralnost Avstrije.

Po tiskovni konferenci v glavnem štabu Organizacije združenih narodov, je novi glavni tajnik obiskal U Tanta v njegovih uradnih prostorih, v katerih bo od novega leta dalje sam uradoval. Še pred tem je Waldheim preživel božič z družino v New Yorku, nato pa dopust na Floridi.

Kot glavni tajnik Organizacije združenih narodov bo letno zaslužil okoli 1,6 milijona šilingov. Waldheim bo ostal v svojem uradu pet let.

Osebnost novega glavnega tajnika OZN

Novi glavni tajnik svetovne organizacije dr. Kurt Waldheim se je rodil 21. decembra 1918 v mali vasi St. Andrä-Wördern blizu Dunaja. Je diplomiran pravnik, po končani drugi svetovni vojni je stopil v diplomatsko službo. Najprej je bil tajnik veleposlaništva v Parizu, nato vodja osebnega oddelka v zunanjem ministrstvu, 1955 opazovalec Avstrije v OZN, veleposlanik v Kanadi, politični direktor na Ballhausplatzu.

Leta 1965 je predstavljal Avstrijo v Združenih narodih. 1968 ga je tedanji kancler dr. Klaus poklical, da vodi v njegovem kabinetu zunanje ministrstvo. Leta 1970, ko je Avstrijska ljudska stranka izgubila na volitvah, se je Waldheim vrnil v New York. Bil je tudi kandidat za avstrijskega predsednika pri volitvah, na katerih je tesno zmagal njegov socialistični tekmeč Franz Jonas.

Uspeh koroških kulturnih dni

Skorajda že tradicionalni koroški kulturni dnevi so bili v ponedeljek v znamenju zgodovine in umetnosti ter jezika.

Dr. Pavel Apovnik, eden izmed članov pripravljalnega odbora, je mogel uvodoma pozdraviti v dvorani celovške delavske zbornice generalnega konzula SFRJ Bojana Lubega, mil. g. premeta Aleša Zechnerja, kot zastopnika dekana ljubljanske Filozofske fakultete univ. prof. dr. Frana Zwitterja ter zastopnike Koroške in Celovca dr. Baumanna in Marschnerja.

Nato je spregovoril prof. dr. Bogo Grafenauer, ki ga poznamo kot izvrstnega poznavalca koroške in slovenske zgodovine. Za temo si je izbral „Mitologijo koroške zgodovine pri Slovencih in Nemcih“. Po razčlembi raznih možnosti pristopa do zgodovine — znanstvenega, šolskega in poljudnega — je podrobno analiziral mit v zgodovini koroških Slovencev. Med take mitološke predstave je štel nazore o nastanku narodov, o vseslovanski jezikovni vzajemnosti (ki jo je zagovarjal tudi Slomšek v svoji znameniti binškoštni pridigi), o kmetu kot edinemu nosilcu in ohranjevalcu narodne bitnosti, Trunkove izjave o tolikšni potvorbi plebiscitnega rezultata, da se je obrnil Avstriji v prid, predvsem pa je omenil težko travmo o tragičnem položaju koroških Slovencev, ki jo najdemo v zgodovinskih zapisih.

Nemška mitologija se pa opira predvsem na teze zgodovinarja Wutteja, ki zagovarja poseben vindišarski narod na Koroškem, trdi, da je običaj o ustoličevanju koroških vojvod docela nemškega izvora itd. V diskusiji, ki se je dotaknila raznih vprašanj, je prof. Grafenauer tudi omenil najnovejša de-

la zgodovinarjev Neumanna in Kromerjeve ter dodal, da je osnovna hiba vseh teh, da slovenskega jezika ne obvladajo in tudi ne upoštevajo v zadostni meri slovenskih virov.

Dvojezičnost — korist za oba naroda

Drugi dan 3. koroških kulturnih dni je bil posvečen socialnim in gospodarskim problemom dvojezičnega ozemlja na Koroškem.

Dr. Andrej Moritsch, asistent na dunajski univerzi, je na podlagi katastrske občine St. Pavel na Zilji pojasnil tiste socialnogeografske tendence, ki so bile odločilne za razvoj prebivalstva imenovane občine v preteklih 150 letih. Predavatelj je dejal, da je bila za zanemarjanje slovenskega jezika in s tem njegovo nazadovanje kriva socialna zaostalost ljudi, kar pa bi se dalo, po mnenju dr. Moritscha, preprečiti tako, da bi morale oblasti poskrbeti za množična komunikacijska sredstva na Koroškem, to je da bi morale opozoriti na praktično in kulturno vrednost dvojezičnosti.

Nato se je predstavil avditoriju tako imenovani raziskovalni kolektiv, ki ga sestavljajo študenti, člani kluba slovenskih študentov na Dunaju: Avgust Brunnik, Theodor Domej, Janko Malle, Jože Messner, Mirko Messner, Vida Obid, Stefan Pintar, Valentin Sima, Kristijan Schellander, Marjan Šturm, Lojze Wieser in Vinko Wieser. Le-ta je podal socialno-ekonomsko in prostorsko analizo južne Koroške na primeru štirih vasi.

Kot zadnji referent drugega dne je bil dr. Pavel Apovnik, ki je obravnaval pravne in manjšinsko-pravne aspekte nameravanih

Sv. oče Pavel VI.: Nasilje ne prinaša uspeha

Resen opomin vsem vojskujočim voditeljem — K problemom o Cerkvi in svetu

Zelo resne in svarilne besede je naslovil sv. oče Pavel VI. v svojem božičnem govoru: „Z uporabo sile ne bomo nikdar dosegli zanesljivo in trajno rešitev sporov, temveč le s priznanjem in spoštovanjem pravic posameznika kot tudi družbe.“

Poglar katoliške Cerkve, ki je govoril v Vatikanu zbranim kardinalom, je v nadaljevanju svojega nagovora obžaloval krvav spopad med Indijo in Pakistanom, nadaljevanje vojske v Vietnamu, nasilje v Severni Irski in napeto ozračje na Bližnjem vzhodu. „Če hočeš mir, potem delaj za pravičnost,“ je zaključil papež svojo temo. Še prej pa se je sv. oče bavil izčrpno s problemi, ki zadevajo cerkvena vprašanja.

Življenje Cerkve je dandanes še zmerom v znamenju zadnjega koncila. To „prilaganje življenja Cerkve modernemu času“,

se kaže na različnih področjih: v liturgičnih reformah, v kolegialni zavedajoči se odgovornosti škofov, v obnavljanju duhovniškega in redovniškega življenja, kakor tudi v rastoči odgovornosti laikov v Cerkvi.

„Pri vseh reformah in hotenju po obnavljanju Cerkve pa moramo skrbno spoštovati tradicionalne verske vrednote,“ je poudaril papež Pavel VI. V tej zvezi se je sv. oče odločno postavil proti nekakšni „dvoumnosti v interpretaciji koncila“. Posebno jasno je katoliški poglar kritiziral „zavrnitev cerkvenih izročil, odpor proti cerkveni avtoriteti, kakor tudi stremljenja, da bi se v Cerkvi vpeljalo mlačnejše krščansko življenje“. Taka stališča in nazori motijo in ranijo verska čustva.

Iz visokih nalog, ki jih mora izpolnjevati katoliški duhovnik, je jasno, da se mora ohraniti tudi celibat.

Slovenska skupnost v Italiji

Na zadnji seji Slovenske skupnosti se je njen predsednik dr. Zorko Harej spomnil obletnice razsodbe posebnega sodišča in ustrelitve petih slovenskih junakov na Opčinah pred 30 leti.

Politični tajnik dr. Drago Štoka je nato razvil daljše poročilo o delovanju Slovenske skupnosti v tem letu. Omenil je tudi spomenico vladnemu predsedniku Colombu in sprejem slovenske delegacije. Od izročitev spomenice do samega sprejema pri predsedniku Colombu je Slovenska skupnost obravnavala in rešila mnogo zadev. Dr. Drago Štoka je omenil tudi svoj nastop v slovensčini po italijanski televiziji, boj za primerno zastopstvo v rajonskih konzultah

in podporo slovenskim kulturnim in prosvetnim organizacijam pri sestavi osnutka za zakonsko zaščito Slovencev. Slovenska skupnost pozitivno ocenjuje, da so Slovenci pri Colombu nastopili kot subjekt ter kot predstavniki političnih skupin in kulture. Tajnik je še posebno naglasil, da Slovenska skupnost pri prihodnjih tržaških občinskih volitvah napne vse sile za izvolitev še drugega svojega svetovalca za občinski svet. Zato je potrebno, da se vsi Slovenci zavejo, da je edino v samostojnem nastopanju napredek naše manjšine. Tudi druge slovenske organizacije bi se morale tega zavdati in odkrito podpreti napore Slovenske skupnosti.

zložitev občin na Koroškem. Pri tem je predavatelj poudaril, da bi taka zložitev nasprotovala sedmemu členu avstrijske državne pogodbe, če bi se morale združiti dvojezične občine s čisto nemškimi.

Zvečer pa je bil v modri dvorani Doma glasbe literarni večer sodobnih slovenskih pesnikov in pisateljev na Koroškem.

Avstrija šteje 7.456.745 prebivalcev

Po popisu prebivalstva 12. maja letos šteje Avstrija 7.456.745 prebivalcev, kar je za 5,4 odstotka več kot pred desetimi leti. Dunaj (1.614.841) ima 13.000 ljudi manj. Gornja Avstrija je prehitela Štajersko in je za Dunajem in Nižjo Avstrijo tretja najmočnejša zvezna dežela. Na začetju sta Predarlška in Gradiščanska. Število državljanov pa uradno še ni določeno.

KRATKE VESTI

● Na Dunaju je za hongkongsko influenco umrlo že 13 ljudi. Epidemija je nevarna zlasti za otroke. Pred dnevi je na Dunajum zbolelo čez 40 tisoč ljudi.

● Glavna skupščina Organizacije združenih narodov je na svoji zadnji seji (22. decembra) v letošnjem zasedanju svetovne organizacije, odobrila doslej največji proračun. Rekordni proračun za prihodnje leto znaša 213 milijonov dolarjev, to je za 9,5 odstotka več kot letos.

● Kubanski ministrski predsednik Fidel Castro je po televiziji obtožil ameriško vladu, da s skupinami kubanskih protirevolucionarjev odkrito deluje pri prevratnih akcijah, ki so naperjene proti Kubi.

● Ljubljanska banka in šahovska zveza Slovenije sta sklenili, da se bosta potegovali za izvedbo za svetovno šahovsko prvenstvo med Borisom Spaskim in ameriškim velemejstrom Bobbyjem Fischerjem. Dvojboj naj bi bil na Bledu.

● Pakistanski predsednik Ali Buto je odredil, naj odvzamejo potne liste 22 najbogatejšim družinam v Pakistanu.

● Delegacija zagrebškega založniškega podjetja „Liber“ je izročila papežu Pavlu VI. fotokopijo glagolskega misala, natisnjene leta 1483. To je prva hrvaška tiskana knjiga. Dva nepopolna izvoda hranijo v Zagrebu, dva v vatikanski knjižnici, enega pa na Dunaju.

● Zvezna republika Nemčija in Alžirija sta ponovno navezali diplomatske stike, ki so bili prekinjeni leta 1965.

● Umik ameriških čet iz Indokine je pogoj za popuščenje napetosti v Aziji, je izjavil kitajski ministrski predsednik Ču En-laj.

● Le malo je manjkalo, pa bi na Severnem Irskem, tako kot na primer v Vietnamu, morali uvesti božično premirje. Iz strahu pred napadi privržencev Irske republikanske armade so oboženi stražarji spremljali tiste britanske vojake, ki so nakupovali darila v belfaških trgovinah.

● Denarni sporazum o napeljavi nafte med Sueškim prekopom in Aleksandrijo bodo podpisali januarja prihodnjega leta. Pogajanja so se uspešno končala med egiptovsko vlado in zastopniki držav, ki sodelujejo pri financiranju projekta.

● Petindvajsetletni Everett Hold je 24. decembra ugrabil ameriški „Boeing 707“ s petintridesetimi potniki in člani posadke. Letalo je letelo iz Minneapolisa v Chicago. Ugrabitelj je hotel 300.000 dolarjev odkupnine in dve padali. Ko so mu uslužbenci neke chicaške banke na letališču prinesli odkupnino, je potnike izpustil, posadka pa je ušla. Policija ga je potem prisilila, da se je vdal.

